

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 05 сарын 21 өдөр

Дугаар А/191

Улаанбаатар хот

Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн бодлого, журам, хөтөлбөр батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.6, 8 дугаар зүйлийн 8.4, Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4, 30.1.19-т заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Онцгой байдлын байгууллагын сургалт, бэлтгэлийн бодлого”-ыг нэгдүгээр, “бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл зохион байгуулах журам”-ыг хоёрдугаар, “бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг шалгаж үнэлэх заавар, аргачлал”-ыг гуравдугаар, “бие бүрэлдэхүүний сургалтын хөтөлбөр”-ийг дөрөвдүгээр, “хичээлийн хөтөлбөрийн загвар”-ыг тавдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Батлагдсан сургалт, бэлтгэлийн бодлого, журам, хөтөлбөр, заавар, аргачлал, загварыг хэрэгжүүлж ажиллахыг төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагч нарт үүрэг болгосугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг дэд дарга (хурандаа Ц.Уранчимэг)-д даалгасугай.

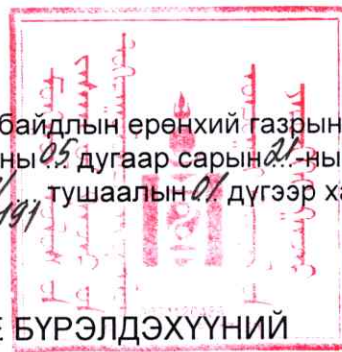
4. Энэхүү тушаал батлагдсантай холбогдуулан Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/308 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА,
ХОШУУЧ ГЕНЕРАЛ

Г.АРИУНБУЯН

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 05 дугаар сарын 21-ны өдрийн
тушаалын 01 дүгээр хавсралт

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БИЕ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ СУРГАЛТ, БЭЛТГЭЛИЙН БОДЛОГО

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн бодлого нь цаашид “сургалт бэлтгэлийн бодлого” гэх Онцгой байдлын байгууллагын хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн алба хаагчийг сургаж бэлтгэх, давтан сургах, мэргэжлийн ур чадвар, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг дээшлүүлэх, суралцах орчин нөхцөлийг сайжруулах, сургалт бэлтгэлийг зохион байгуулахад баримтлах үндсэн баримт бичиг байна.

1.2. Сургалт, бэлтгэлийг бодлогыг Онцгой байдлын байгууллагын хэмжээнд хэрэгжүүлнэ.

Хоёр. Сургалт, бэлтгэлийн талаар баримтлах зарчим, үндсэн чиглэл

2.1. Сургалт, бэлтгэлийн бодлогын талаар дараах зарчмыг баримтална.

- 2.1.1. Талуудын оролцоонд тулгуурласан байх;
- 2.1.2. Ил тод, тэгш хүртээмжтэй байх;
- 2.1.3. Хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн байх;
- 2.1.4. Хөнгөнөөс хүнд рүү, мэдлэгээс дадлага руу чиглэсэн байх;
- 2.1.5. Харилцан уялдаатай, тасралтгүй байх;
- 2.1.6. Дэвшилтэд технологид тулгуурласан байх.

2.2. Сургалт, бэлтгэлийн бодлого дараах үндсэн чиглэлтэй байна. Үүнд:

- 2.2.1. Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн боловсрол олгох;
- 2.2.2. Бие бүрэлдэхүүнийг төрөл мэргэжлээр давтан сургаж мэргэшүүлэх;
- 2.2.3. Сургалт, бэлтгэлийн үйл ажиллагаанд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх;
- 2.2.4. Сургалт, бэлтгэлийг явуулах орчин нөхцөлийг сайжруулах;
- 2.2.5. Сургалт, бэлтгэлийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх.

Гурав. Үндсэн чиглэлийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

3.1. Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн боловсрол олгох чиглэлийн хүрээнд:

- 3.1.1. Гамшгаас хамгаалах мэргэжлээр офицер, ахлагчийг холбогдох их дээд сургуульд өдөр, эчнээ, гарагийн ангид сургаж бэлтгэнэ;
- 3.1.2. Гадаад, дотоодын их дээд сургуульд алба хаагчдыг нээлттэй сонгон шалгаруулж суралцуулна;
- 3.1.3. Мэргэжил олгох сургалтын хөтөлбөрийг цаг үетэй нь нийцүүлэн шинэчлэх асуудлаар тухайн сургуультай хамтран ажиллана.

Хүрэх үр дүн

Гамшгаас хамгаалах мэргэжилтэй боловсон хүчин бэлтгэгдэнэ.

3.2 Бие бүрэлдэхүүнийг төрөл мэргэжлээр давтан сургаж мэргэшүүлэх чиглэлийн хүрээнд:

3.2.1.Сургалт бэлтгэлийн хөтөлбөрийг цаг үеийн шаардлагад нийцүүлэн тухай бүр шинэчилж, боловсронгуй болгож хичээлийн хөтөлбөр төлөвлөлтийг нэгдсэн загвараар боловсруулж, сургалт бэлтгэлийг зохион байгуулна;

3.2.2.Алба хаагчдыг төрөл мэргэжлийн дагуу давтан сургаж, мэргэшүүлэх арга хэмжээг төлөвлөж зохион байгуулна;

3.2.3.Дадлага туршлагатай алба хаагчдыг сонгон шалгаруулж, сургагч багшаар бэлтгэх, заах ур чадвар, мэргэшил, арга зүйг дээшлүүлж, алба хаагчид харилцан бие биеэсээ суралцах боломжийг бүрдүүлнэ;

3.2.4.Төв орон нутгийн Онцгой байдлын газар, хэлтэс, анги байгууллагын ахмадын зөвлөлтэй сургалт бэлтгэл зохион байгуулах чиглэлээр хамтран ажиллана;

3.2.5.Алба хаагчдын дунд мэргэжлийн чиглэлээр тэмцээн уралдаан зохион байгуулах замаар сургалтын чанар, үр дүнг сайжруулна.

Хүрэх үр дүн

Алба хаагчдын мэргэшлийн ур чадвар, чадавх дээшилж, сургалт, бэлтгэлийн хөтөлбөр, төлөвлөлт нь нэгдсэн загвар, шаардлагад нийцсэн бүтэцтэй болж сургалтын чанар дээшилж, Сургагч багш бэлтгэх тогтолцоо бүрдэж, заах арга зүй, ур чадвартай мэргэшсэн боловсон хүчин бүрдсэнээр сургалт бэлтгэлийн хүртээмжтэй байдал нэмэгдэнэ.

3.3.Сургалт, бэлтгэлийн үйл ажиллагаанд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх чиглэлийн хүрээнд:

3.3.1.Хиймэл оюун ухаан (AI) дэвшилтэт технологи, нисгэгчгүй нисдэг төхөөрөмж (дрон) зэргийг ашиглаж тактик, оператив, стратегийн түвшинд хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чадавхыг бий болгох чиглэлээр сургалтыг зохион байгуулна;

3.3.2.Нисгэгчгүй нисдэг төхөөрөмж, хиймэл оюун ухаан (AI) зэрэг дэвшилтэт технологи ашиглах чиглэлээр гадаад улсад сургаж бэлтгэнэ;

3.3.3.Орчин үеийн дэвшилтэт технологийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг мэргэжлийн холбоо байгууллагатай хамтран сургалт бэлтгэлд хиймэл оюун ухаан (AI) нисгэгчгүй нисдэг төхөөрөмж, робот, (VR) төхөөрөмж, зэрэг дэвшилтэд технологийг ашиглана;

3.3.4.Биеэр мэдрэх сургалтын хэрэглэгдэхүүн, үзүүлэн макет ашиглан сургалт зохион байгуулах.

Хүрэх үр дүн

Хиймэл оюун ухаан, нисгэгчгүй нисдэг төхөөрөмж зэрэг технологид суурилсан сургалтын үндэс бүрдэж, мэдээлэл цуглуулах, шийдвэр гаргах чадавх сайжирч, мэргэшсэн боловсон хүчин бүрдэнэ.

3.4.Сургалт, бэлтгэлийн орчин нөхцөлийг сайжруулах чиглэлийн хүрээнд:

3.4.1.Бие бүрэлдэхүүний сурч хөгжих боломжийг хангах, сургалтын гарын авлага, техник хэрэгсэл, номын сан, цахим сургалтын материаллаг баазыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ;

3.4.2.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын газар, хэлтэс, анги, салбарт сургалт бэлтгэлийн нэгдсэн төв, техник хэрэгсэл, биеийн тамир-чийрэгжүүлэлтийн танхим, сэтгэл зүйн өрөө, сургалт бэлтгэл, дадлагад шаардлагатай орчныг бүрдүүлнэ;

3.4.3.Сургалт, бэлтгэлийн үндсэн хичээлүүдийн цахим сургалтын материал, мэргэжлийн түвшний сорилын эмхэтгэл зэрэг сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг боловсруулж, сайжруулан шинэчилж, сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглана.

Хүрэх үр дүн

Стандартад нийцсэн сургалтын төвүүд байгуулагдаж сургалт, бэлтгэлийн орчин сайжирна.

3.5.Сургалтын нэгдсэн сан бүрдүүлж ашиглах чиглэлийн хүрээнд:

3.5.1.Цахим сургалтын санг алба хаагч бүр хүртээмжтэйгээр ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлнэ;

3.5.2.Сургалт, бэлтгэлийн түвшнийг үнэлэх программыг боловсруулж, албанд нэвтрүүлнэ;

3.5.3.Сургалтад хамрагдсан алба хаагчдын талаарх мэдээллийг цахим системд бүртгэх, мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлнэ;

3.5.4.Мэдээллийн санг алба хаагчдад мэргэжил олгох, гадаад дотоодын мэргэшүүлэх сургалтад хамруулахад ашиглана.

Хүрэх үр дүн

Сургалтын нэгдсэн санг бүрдүүлж, цахим хэлбэрээр хүртээмжтэй ашигласнаар алба хаагч бүрийн сургалтад хамрагдсан байдал, мэргэжлийн ур чадварын ахиц, давтан сургалтын хэрэгцээг бодит мэдээлэлд үндэслэн үнэлэх боломж бүрдэнэ.

Дөрөв. Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн ангилал

4.1.Бие бүрэлдэхүүнийг сургалт, бэлтгэл дараах ангилалаар зохион байгуулна.

Үүнд:

4.1.1.Алба хаагчдад мэргэжлийн боловсрол олгох сургалт;

4.1.2.Алба хаагчдыг төрөл мэргэжлээр мэргэшүүлэх давтан сургалт;

4.1.3.Бие бүрэлдэхүүний бэлтгэлжилтийн сургалт;

4.1.4.Шинээр томилогдсон алба хаагчийн сургалт.

Тав. Сургалтын арга хэлбэр

5.1.Алба хаагчийг мэргэшүүлэх сургалт нь дараах хэлбэртэй байна.

5.1.1.**Танхимын сургалт** – Тодорхой сэдвийн хүрээнд багш, суралцагчийн оролцоотойгоор хуваарийн дагуу, танхимд суралцагчдад мэдлэг олгох уламжлалт сургалтын хэлбэр;

5.1.2.Цахим сургалт – Техник, технологийн дэвшлийг ашиглан онлайн платформ, цахим системээр дамжуулан сургалтын агуулгыг цахим хэлбэрээр хүргэх, алба хаагч өөрийн цагт тохируулан суралцах боломжтой сургалтын хэлбэр;

5.1.3.Нэгдсэн сургалт, дадлага – Онцгой байдлын байгууллагын төв, орон нутгийн газар хэлтэс, анги салбарын алба хаагчдыг нэгтгэн зохион байгуулж, онолын сургалт болон бодит нөхцөлд ойртуулсан дадлага, сургууль зохион байгуулах хэлбэр;

5.1.4.Танхим, цахим, дадлага хосолсон сургалт – Сургалтын үр нөлөөг дээшлүүлэх зорилгоор танхимын сургалт, цахим сургалт болон дадлага, сургууль зэргийг уялдуулан зохион байгуулах сургалтын хосолсон хэлбэр;

5.1.5.Гадаад, дотоодын туршлага судлах сургалт –Гадаад, дотоодын ижил чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын үйл ажиллагаатай танилцах, туршлага судлах, харьцуулалт хийх, мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэх зорилго бүхий сургалт;

5.1.6.Симуляци, загварчилсан сургалт –Гамшиг осол, аюулт үзэгдлийн нөхцөл байдлыг загварчилж, дуурайлган үзүүлж, оролцогчдыг үүрэг гүйцэтгэх замаар бэлтгэх, хариу арга хэмжээ авах ур чадварыг хөгжүүлэх сургалт;

5.1.7.Дуурайлган үзүүлэх сургалт – Ажил үүргийг гүйцэтгэх арга барил, технологийн үйл ажиллагааг туршлагатай алба хаагчаар үзүүлэн тайлбарлуулж, суралцагчдад дадлагажуулах хэлбэр;

5.1.8.Ажлын байр дээрх сургалт – Алба хаагчдын ажлын байран дээр нь дадлага, зааварчилгаагаар дамжуулан гүйцэтгэлд тулгуурласан мэдлэг, чадвар олгох сургалт;

5.1.9.Бүсчилсэн сургалт – Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын газрын алба хаагчдыг бүсчлэн хамруулж, тухайн бүсийн онцлог тохируулан сургалт, дадлагыг зохион байгуулах хэлбэр;

5.1.10.Бие даалтын сургалт – Алба хаагч тухайн чиг үүрэг, сэдвийн дагуу бие даан судалгаа хийж, мэдлэг, ур чадвараа хөгжүүлэх сургалтын хэлбэр.

Зургаа. Зохион байгуулалт

6.1.Онцгой байдлын ерөнхий газрын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл хариуцсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж нь байгууллагын сургалт, бэлтгэлийг нэгдсэн удирдлагаар хангах, үнэлгээ дүн шинжилгээ хийх, боловсронгуй болгох чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

6.2.Онцгой байдлын ерөнхий газрын зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүд сургалтын хөтөлбөр төлөвлөгөөний дагуу сургалт, бэлтгэлийг хамтран зохион байгуулна.

6.3.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын удирдлага нь сургалт, бэлтгэлийг зохион байгуулж тайлагнана.

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 05 дугаар сарын 04-ны өдрийн
тушаалын 04 дугаар хавсралт
А/191

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БИЕ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ СУРГАЛТ, БЭЛТГЭЛ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх хүрээнд энэхүү журмыг дагаж мөрдөнө.

1.2. Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн үйл ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх, хянах, үнэлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.3. Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагууд нь бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг зохион байгуулахад энэхүү журмыг дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Зорилго

Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг зохион байгуулах, алба хаагчдыг бэлтгэх, мэргэжил эзэмшүүлэх, мэргэшүүлэх, хөгжүүлэх сургалтыг зохион байгуулах, сургалт бэлтгэлийн үр дүнг тооцох, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхэд оршино.

Гурав. Нэр томьёо

Сургалт бэлтгэл - алба хаагч хуулиар хүлээсэн үндсэн үүргийг биелүүлэхэд шаардлагатай мэдлэг, дадлага, чадвар, бие бялдар, сэтгэл зүйн бэлтгэлийг эзэмшүүлэх, төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын үүрэг гүйцэтгэх бэлтгэл, бэлэн байдлын хангуулахад чиглэгдсэн зохион байгуулалттай, тодорхой зорилго, зорилт бүхий сургалт, бэлтгэлийн цогц үйл ажиллагааг;

Сургалт, бэлтгэлийн зохион байгуулалт - бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн талаар дэвшүүлсэн зорилт, тушаал, шийдвэрийг биелүүлж, болзошгүй гамшгийн цагийн байдлын үед үүрэг гүйцэтгэх бэлэн байдал, жигдрэлтийг хангахын тулд бүх шатны удирдлага, штаб, албан тушаалтнаас сургалтын үйл явцыг төлөвлөх, зохион байгуулах, үнэлэх, шаардагдах материал, санхүүгийн нөөцийг зохицуулах, хянах чиг үүргүүдийг хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг;

Сургалтын төлөвлөгөө - тухайн төлөвлөгөө ямар агуулгыг хэрхэн судлах, ямар үр дүнд хүрэх, багшийн заах арга зүй, орчин хэрэглэгдэхүүнийг хэрхэн бүрдүүлэх зэргийг төлөвлөсөн баримт бичиг;

Хичээлийн хөтөлбөр - тухайн хичээлээр мэдлэг эзэмшүүлэх, чадвар, хандлага төлөвшүүлэх үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, үнэлэх арга зүй, хэрэглэгдэхүүнийг тодорхойлсон баримт бичиг;

Багшийн удирдлага доор явагдах бие даалт – тодорхой асуулгын хүрээнд багшийн удирдлагаар бие даан мэдлэг бүтээх, олж авсан мэдлэгээ цэгцлэх, суралцах арга барил, хандлагаа бие даан бататган сайжруулах зорилго бүхий сургалтын хэлбэр;

Үнэлгээ – мэдлэг чадварыг үнэлэхийн тулд нотлох баримт, материал, мэдээлэл цуглуулж, холбогдох үнэлэлт, дүгнэлт гаргах системтэй үйл явцыг;

Сургалтын цаг - цагийг хэмжих нэгж бөгөөд нэг сургалтын хугацаа нь 45 минут байна. хоёр хичээлийн дунд завсарлагагүйгээр 90 минутад багтаан явуулах үйл явцыг;

Мэргэжил - боловсролын зэрэг эзэмшихэд шаардагдах мэдлэг, чадвар, хандлагын цогцыг;

Мэргэшил - тодорхой мэргэжлийн чиглэлээр нарийн мэргэшсэн, мэргэжлийн өндөр ур чадвар эзэмших үйл явцыг;

Бие даалт - Онцгой байдлын алба хаагч тухайн чиг үүрэг, сэдвийн хүрээнд бие даан судалгаа хийж, мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх, олж авсан мэдээллээ тайлагнах үйл явц.

Дөрөв. Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн ангилал

4.1.Алба хаагчдад мэргэжлийн боловсрол олгох сургалт нь холбогдох бусад хууль тогтоомж, сургалтын стандарт, хөтөлбөрийн дагуу гадаад, дотоодын их, дээд сургууль, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв болон бусад мэргэжлийн боловсрол олгох сургалтын байгууллагад зохион байгуулах сургалт байна;

4.2.Алба хаагчдыг мэргэшүүлэх, давтан болон төрөл мэргэжлийн сургалт нь алба хаагчдыг тухайн чиг үүрэг, мэргэжлийн шаардлагад нийцүүлэн мэдлэг, ур чадварыг эзэмшүүлэх, гүнзгийрүүлэх, сэргээх, сайжруулах зорилготой байна.

4.4.Бие бүрэлдэхүүний бэлтгэлжилтийн сургалт нь аврах ажиллагаа, гал түймэр, үер ус, химийн осол, газар хөдлөлт зэрэг аюултай нөхцөлд түргэн шуурхай, мэргэжлийн түвшинд ажиллах чадвар эзэмшүүлэх, бодит нөхцөлд ажиллахад бие бялдар, сэтгэл зүй болон техник ашиглах чадварыг хөгжүүлэх сургалт байна;

4.5.Шинээр томилогдсон алба хаагчийн сургалт нь тухайн албан тушаалд томилогдсон алба хаагч тухайн ажлын байранд шууд үр дүнтэй, хариуцлагатай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн анхан шатны сургалт байна.

Тав. Удирдлага, зохион байгуулалт

5.1.Онцгой байдлын ерөнхий газрын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл хариуцсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж нь сургалт, бэлтгэлийн бодлогын дагуу төлөвлөлт, удирдлага, зохицуулалтын үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ, төв орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллага, салбар нэгжийн сургалт, бэлтгэлийн явц, үр дүнг хянаж, мэргэжлийн удирдлага зохион байгуулалтаар хангана.

5.2.Онцгой байдлын байгууллагын сургалт, бэлтгэлийг хариуцсан бүтцийн нэгж нь энэхүү журмын 4.2-т заасан сургалтыг тухайн жилд Онцгой байдлын ерөнхий газраас дэвшүүлсэн зорилт, бүтцийн нэгжийн санал, өмнөх оны сургалтын үр дүн, дүн шинжилгээнд үндэслэн төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ.

5.3.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагч нь энэхүү журам, сургуулийн жилийн удирдамж, төлөвлөгөөг үндэслэн бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлийг зохион байгуулах тушаал, шийдвэр, сургалт, бэлтгэлийн төлөвлөгөө, хичээлийн хуваарь гарган хэрэгжилтийг зохион байгуулна.

5.4.Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн удирдамж, төлөвлөгөөг тухайн жил эхлэхээс 14 хоногийн өмнө Онцгой байдлын ерөнхий газрын Сургалт, бэлтгэл хариуцсан бүтцийн нэгж боловсруулж, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргаар батлуулан төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагад хүргүүлнэ.

5.5.Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн жил нь тухайн оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрөөс 12 дугаар сарын 05-ны өдөр хүртэлх хугацаанд үргэлжилнэ. Сургалт, бэлтгэлийн жилийн 02 дугаар сарын хоёр дахь 7 хоногоос 05 дугаар сарын хоёр дахь 7 хоног хүртэл нийт 14 долоо хоногийн хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд 1 дүгээр үе буюу эхний хагас гэх, 09 дүгээр сарын эхний 7 хоногоос 12 дугаар сарын эхний 7 хоног хүртэл нийт 14 долоо хоногийн хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд 2 дугаар үе буюу сүүлийн хагас байна.

5.6.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын салбар нэгжийн нийт бие бүрэлдэхүүн, офицер, ахлагч, гэрээт ажилтан, тусгай мэргэжлийн ажилтан алба хаагчид 7 хоногт 1 удаа хичээллэнэ. Нэг өдрийн хичээлийн үргэлжлэх хугацаа 2-4 цаг, сургалтын нэг цагийг 45 минутаар тооцох бөгөөд дундаа завсарлагагүй 90 минутаар үргэлжилнэ.

5.7.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагч нар нь бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн агуулга, арга зүй, технологийг боловсронгуй болгох, сургалтын орчин, материаллаг баазыг бэхжүүлэх, алба хаагчийн өөрийгөө хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг хариуцаж, сургуулийн жилийн удирдамжийн биелэлт, сургалт бэлтгэлийг зохион байгуулсан тайлан, мэдээ, дүнг сургуулийн жилийн үе бүрийн төгсгөлд болон жилийн эцэст Сургалт, бэлтгэл хариуцсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжид хүргүүлнэ.

5.8.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын орлогч дарга, бие бүрэлдэхүүний сургалт хариуцсан албан тушаалтан нь сургалт бэлтгэлийг төлөвлөх, зохион байгуулах, удирдан явуулах, хянах чиг үүргийг хариуцан хэрэгжүүлнэ.

5.9.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт хариуцсан албан тушаалтан нь алба хаагчдыг мэргэшүүлэх, бие бүрэлдэхүүний сургалтын арга зүйг боловсронгуй болгох, сургалт бэлтгэлд шинэлэг арга, технологи, туршлагыг нэвтрүүлэх, хичээлүүдийн хөтөлбөр боловсруулах, хичээлийн конспект-төлөвлөгөөг хянаж, удирдлагад танилцуулан баталгаажуулж тайлагнана.

5.10.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын офицерууд нь батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу хариуцсан бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг удирдан зохион байгуулж тайлагнана.

5.11.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагууд бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлийг хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй, цэргийн алба, соёл хүмүүжлийн ажилтай нягт уялдуулан зохион байгуулна.

5.12.Томилгоот ээлжийн буюу 24 цагаар үүрэг гүйцэтгэдэг анги, салбар, бүлгийн дарга, захирагч нь анги, салбарын цагийн хуваарийн дагуу сургалт, бэлтгэл, хичээлийг батлагдсан хөтөлбөр төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулна.

5.13.Томилгоот ээлжийн сургалтыг 30 хувь танхим, 70 хувь дадлага хэлбэрээр зохион байгуулна.

5.14.Энэхүү журамд заагдаагүй сургалт, бэлтгэлтэй холбогдсон бусад асуудлуудыг Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга, төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагч нарын тушаал, шийдвэрээр зохицуулна.

Зургаа. Сургалт, бэлтгэлийн цаг сэдвийн төрөл

6.1.Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл нь дараах төрлүүдтэй байна. Үүнд:

6.1.1.Нийт бие бүрэлдэхүүний;

6.1.2.Томилгоот ээлжийн;

6.1.3.Гал түймэр унтраах;

6.1.4.Эрэн хайх, аврах;

6.1.5.Аврагч нохой хөтлөгч;

6.1.6.Улсын нөөцийн салбарын;

6.1.7.Агаараас эрэн хайх аврах;

6.1.8.Гэрээт ажилтны;

6.1.9.Тусгай мэргэжлийн (эмч, сувилагч, оёдолчин, эсгүүрчин, тамирчин, судлаач, эрдэм шинжилгээний ажилтан гэх мэт) төрөлтэй байна.

6.2.Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн төрлүүдээр зохион байгуулах сургалтыг цаг сэдвийн төлөвлөгөөнд нарийвчлан тусгаж зохион байгуулна.

6.3.Журмын 6.1.8, 6.1.9-т заагдсан тусгай мэргэжлийн болон гэрээт ажилтны сургалтын хөтөлбөрийг тухайн нэгжийн үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан боловсруулж сургалтыг зохион байгуулж болно.

Долоо. Бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлийн үр дүнг тооцох

7.1.Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн үр дүнг “Бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлийг шалгаж үнэлэх заавар, аргачлалын”-ын дагуу тооцно.

7.2.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлд хийсэн хяналт шалгалтын үр дүн, сургуулийн жилд дэвшүүлсэн зорилго, зорилтын хэрэгжилтэд Хяналт шалгалтын асуудал хариуцсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж хяналт, шинжилгээ хийнэ.

7.3.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагчийн шийдвэрээр томилогдсон ажлын хэсэг нь сургалт, бэлтгэлийн хяналтын шалгалтыг батлагдсан шалгаж үнэлэх заавар, аргачлалын дагуу сургалт, бэлтгэлийн 2-р үе дууссанаас хойш 14 хоногийн дотор зохион байгуулж дүнг илтгэх хуудсаар баталгаажуулан бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл хариуцсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжид албан бичгээр ирүүлнэ.

7.4.Төв орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл хариуцсан алба хаагч хөтөлбөр төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулсан сургалтын мэдээг сургалт, бэлтгэлийн цахим бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд сургалт зохион байгуулсан тухай бүрд бүртгэнэ.

7.5.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллага, нэгжийн сургалтын ерөнхий дүн нь тухайн алба хаагчийн болон төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллага, нэгжийн үйл ажиллагааны үр дүн, мэргэшлийн түвшинг дүгнэх үндсэн үзүүлэлтийн нэг шалгуур нь байна.

Найм. Шагнал, урамшуулал, хүлээх хариуцлага

8.1.Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн зорилго, зорилт, удирдамж, төлөвлөгөөний биелэлтийг хангалттай биелүүлсэн алба хаагчийг шагнаж урамшуулах тухай төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын дарга, захирагч саналыг үндэслэн нотлох баримтад тулгуурлан шагнаж урамшуулах асуудлыг Онцгой байдлын ерөнхий газар шийдвэрлэнэ.

8.2.Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн зорилго, зорилт, удирдамж, төлөвлөгөөний биелэлтийг хангалтгүй биелүүлсэн удирдлага, албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага тооцно.

---oOo---

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 03 дугаар сарын 11-ны өдрийн
А/191 тушаалын 03 дугаар хавсралт

БИЕ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ СУРГАЛТ, БЭЛТГЭЛИЙГ ШАЛГАЖ ҮНЭЛЭХ ЗААВАР, АРГАЧЛАЛ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлд хамрагдсан байдлыг харгалзан мэдлэг, чадварын үнэлгээ нь сургалтын болон хичээлийн хөтөлбөрөөр тодорхойлсон цогц чадамжийн хүрсэн түвшинг тогтооход чиглэх бөгөөд шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, бодитой, шударга, ил тод байх зарчмыг удирдлага болгоно.

Хоёр. Шалгалтын арга, хэлбэр, хамрах хүрээ

2.1. Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийн бодлого хөтөлбөр, журмыг үндэслэн бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлд хийх шалгалтын ажлыг зохион байгуулна.

2.2. Хүн нэг бүрийн мэдлэгийг аман болон бичгээр (тест), гүйцэтгэх болон даалгавар-ур чадварыг онол болон дасгалаар гэсэн шалгалтын хэлбэрийн аль нэгээр, эсвэл тэдгээрийн хосолсон хэлбэрээр шалгаж үнэлнэ.

2.3. Аман болон бичгээр (тест) авах шалгалтыг урьдчилан бэлдсэн асуултад хариулт авах арга хэлбэрээр авч үнэлнэ. Аслагдсан сум орон нутагт үүрэг гүйцэтгэж байгаа алба хаагчдаас амаар болон бичгээр (тест) авах шалгалтыг цахим хэлбэрээр авч болно.

2.4. Амаар авах шалгалт нь өгөгдсөн асуултын хүрээнд онолын болон хэрэглээний тайлбар өгөх, тодорхой тохиолдлыг шийдвэрлэх, шинжилгээ, дүгнэлт, харьцуулалт хийж тайлбарлан ярих хэлбэртэй байна.

2.5. Бичгээр авах шалгалт нь өгөгдсөн асуултын хүрээнд хариулт өгөх чөлөөт бичлэгийн болон тестийн, түүнчлэн бодлого бодох, төсөл боловсруулах, зураглал үйлдэх зэрэг хэлбэртэй байна.

2.6. Шалгалтыг тестээр авах бол нэг сорилд хариулах хугацаа 1 минут (нөхөх, харгалзуулах, асуудал шийдвэрлэх сорилд хариулах хугацааг өөрөөр тогтоож болно), чөлөөт бичлэгийн аргаар авах бол 1 асуултад хариулах хугацаа 15 минутаас багагүй байхаар тус тус тогтооно. Бодлого бодох, төсөл боловсруулах, зураглал үйлдэх хугацааг шалгалтын удирдамжаар тухайлан тогтооно.

2.7. Тодорхой үйлдэл, үйл ажиллагааг биечлэн гүйцэтгүүлэх шалгалт нь дасгал, нормативыг биечлэн гүйцэтгэх, өгөгдсөн нөхцөл байдалд тохируулан мэргэжлийн үйл ажиллагааг удирдах, зохион байгуулах, тодорхой үйлдлийг бие даан болон хамтран гүйцэтгэх, түүний учир холбогдлыг тайлбарлан ярих хэлбэртэй байна.

2.8. Жагсаалын бэлтгэлийн биеэр гүйцэтгүүлэх шалгалтаар хүн нэг бүрийг үнэлж дүгнэхдээ ганцаарчилсан болон салаа, бүлгээр ажиллуулан шалгаж болно.

2.9.Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын нэрэмжит болон сургуулийн жилийн төгсгөлийн шалгалтад бие бүрэлдэхүүний 90-ээс доошгүй хувийг, хяналтын буюу удирдамжийн шалгалтад 60-аас доошгүй хувийг хамруулна.

2.10.Сургалт, бэлтгэлийн хяналтын шалгалтыг тухайн анги, байгууллагын бие бүрэлдэхүүний жагсаалын үзлэгээр эхэлж, нэгдсэн дүнгийн хурлаар дуусгана.

Гурав. Бие бүрэлдэхүүний сургалт бэлтгэлийг шалгаж үнэлэх чиглэл, хугацаа

3.1.Сургалт, бэлтгэлийг дараах чиглэлийн дагуу шалгаж үнэлнэ.

Үүнд:

3.1.1.Бие бүрэлдэхүүний мэдлэг, дадлага- ур чадвар, сэтгэл зүй, бие бялдрын бэлтгэлийг шалгаж үнэлэх;

3.1.2.Албаны болон гамшгийн нөхцөл байдлын үед үүрэг гүйцэтгэх бэлтгэл, бэлэн байдал, жигдрэлтийг шалгаж үнэлэх;

3.1.3.Сургалт бэлтгэлийн хөтөлбөр, төлөвлөгөө, сургуулийн жилд дэвшүүлсэн зорилго, зорилтын хэрэгжилт, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүнг шалгаж үнэлэх.

3.1.4.Сургалт, бэлтгэлийн хяналтын шалгалтыг сургуулийн жилд 1 удаа газар, хэлтэс, анги байгууллагын дарга, захирагчийн тушаалаар томилогдсон ажлын хэсэг энэхүү зааврыг удирдлага болгон зохион байгуулна.

Дөрөв. Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг шалгаж, үнэлэх

4.1.Онцгой байдлын байгууллагын бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг дараах төрлийн хүрээнд шалгаж үнэлнэ. Үүнд:

4.1.1.Нийт бие бүрэлдэхүүний;

4.1.2.Томилгоот ээлжийн;

4.1.3.Эрэн хайх, аврах нохойн;

4.1.4.Улсын нөөцийн салбарын;

4.1.5.Агаараас эрэн хайх, аврах;

4.1.6.Тусгай мэргэжлийн (эмч, сувилагч, оёдолчин, эсгүүрчин, тамирчин, судлаач, эрдэм шинжилгээний ажилтан гэх мэт)

4.1.7.Гэрээт ажилтны сургалт, бэлтгэл

4.2.Сургалт, бэлтгэлийн төрөл тус бүрт үнэлэгдсэн онооны нийлбэр нь тухай салбар, нэгжийн ерөнхий үнэлгээ байна.

Үнэлгээний оноо	Харгалзах үсгэн үнэлгээ	Үнэлгээ	Үнэлгээний шалгуур, болзол
90-100	A	Маш сайн	Цогц чадамжийг бүрэн эзэмшсэнийг илэрхийлнэ. Бие даан мэргэжлийн үйл ажиллагааг чадварлагаар явуулах боломжтой.
80-89,99	B	Сайн	Цогц чадамжийг хангалттай эзэмшсэнийг илэрхийлнэ. Бие даан мэргэжлийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах боломжтой.
70-79,99	C	Хангалттай	Цогц чадамжийг дундаж түвшинд эзэмшсэнийг илэрхийлнэ. Бусдын дэмжлэгтэйгээр мэргэжлийн үйл ажиллагааг явуулах боломжтой.

60-69,99	D	Дутагдалтай	Цогц чадамжийг дунджаас доош түвшинд эзэмшсэнийг илэрхийлнэ. Нэмэлт богино хугацааны сургалтад хамрагдсаны дараа мэргэжлийн үйл ажиллагааг явуулах боломжтой.
0-59,99	F	Хангалтгүй	Цогц чадамж хангалтгүй болохыг илэрхийлнэ. 1 жилээс доошгүй хугацааны сургалтад хамрагдсаны дараа дахин шалгалт өгөх боломжтой.
Шалгалт тасалсан, журам зөрчсөн	FE		Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр шалгалт өгөөгүй, шалгалт өгөхөөс татгалзсан, эсхүл шалгалтын явцад тогтоосон журмыг зөрчиж, хуулах хууран мэхлэх арга хэрэглэхийг завдсан болохыг илэрхийлнэ.
Шалгалт хойшлуулсан	E		Хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар тухайн өдрийн шалгалтыг хойшлуулсан болохыг илэрхийлнэ.

4.3.Алба хаагч бүрийг бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэл зохион байгуулах журам, хөтөлбөрт заасан хичээлүүдээс 10-аас багагүй хичээл сонгон тухайн сургуулийн жилийн сургалт бэлтгэлээр эзэмшвэл зохих агуулгын хүрээнд шалгаж, тоон болон үсгэн үнэлгээгээр дүгнэнэ. Хичээл тус бүрийн тоон дүнгийн нийлбэрийг тухайн шалгалтад хамрагдсан хичээлийн тоонд харьцуулан алба хаагч бүрийн ерөнхий үнэлгээг гаргана.

4.4.Хичээлийг үнэлэхдээ шалгагдсан алба хаагч тус бүрийн тоон дүнгийн нийлбэрийг тухайн шалгалтад хамрагдсан алба хаагчийн тоонд харьцуулан хичээлийн ерөнхий үнэлгээг гаргана.

4.5.Тухайн алба хаагчийн сурлагын ерөнхий дүнг гаргахдаа шалгагдсан хичээл тус бүр авсан тоон үнэлгээнүүдийг нэмж, хичээлийн тоонд хувааж гаргах бөгөөд сурлагын амжилт, чанарыг хувилж гаргана.

Тав. Хяналтын шалгалтын баталгаажуулалт

5.1.Хяналтын шалгалтын илтгэх хуудсанд дараах үндсэн мэдээллийг тусгана.
Үүнд:

5.1.1.Шалгалтын зохион байгуулалт, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, онцлог, шалгалт авсан хичээлүүдийн дүн, алба хаагч бүр болон төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын сургалтын амжилт, түүнд хийсэн үнэлэлт, дүгнэлт,

5.1.2.Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын албаны болон гамшгийн цагийн байдлын үед үүрэг гүйцэтгэх бэлтгэл, жигдрэлтийн түвшин,

5.1.3.Сургуулийн жилийн зорилго, зорилт, хөтөлбөр, төлөвлөгөөний хэрэгжилт, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, үр дүн,

5.1.4.Сургалтын орчин нөхцөл, материаллаг баазыг бэхжүүлэх талаар хийсэн ажил, сургалт бэлтгэлээр олсон амжилт, нэвтрүүлсэн тэргүүн туршлага, менежмент, гаргасан алдаа, дутагдал, түүний шалтгаан,

5.1.5.Сургалт бэлтгэлээр дэвшүүлсэн зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлсэн байдлыг сургуулийн жилийн I үеийн болон төгсгөлийн үр дүнтэй харьцуулж, дутагдлыг арилгах арга зам, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

5.1.6.Бусад

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 03 дугаар сарын 21-ны өдрийн
А/191 тушаалын 04 дүгээр хавсралт

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БИЕ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Хөтөлбөрийн эрх зүйн зохицуулалт

Гамшгаас хамгаалах тухай, Галын аюулгүй байдлын тухай, Улсын нөөцийн тухай, Боловсролын ерөнхий хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого баримт бичиг, “Онцгой байдлын байгууллагын стандарттай хөгжлийн стратеги-2030”-д дэвшүүлсэн зорилго зорилтын хэрэгжилтийг хангах, алба хаагч нь хуулиар хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлэхэд боловсон хүчнийг бэлтгэх, давтан сургах, мэргэжлийн ур чадвар, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцөлийг сайжруулах, сургалт бэлтгэлийг зохион байгуулах эрх зүйн орчны хэрэгжилтийг ханган сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх зорилтуудыг тодорхойлсон байна.

Хоёр. Хөтөлбөрийн үндэслэл

Боловсролын ерөнхий хууль, Багшийн хөгжлийн тухай хууль, БС-ын 2024 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/147 дүгээр тушаалаар баталсан “Дээд боловсролын сургалтын хөтөлбөрт тавигдах нийтлэг шаардлага дүрэм, Онцгой байдлын байгууллагын сургалт, бэлтгэлийн бодлого, Сургалт, бэлтгэл зохион байгуулах журам, Бие бүрэлдэхүүний сургалт, бэлтгэлийг шалгаж үнэлэх заавар, аргачлал зургийг тус тус үндэслэв.

Гурав. Хэрэгцээ шаардлага

Сургалт бэлтгэлийн бодлого, хөтөлбөрийг богино, дунд, урт хугацааны төлөвлөлтөөр анхан, дунд, ахисан түвшний хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх, Онцгой байдлын байгууллагын чиг үүргийг хэрэгжүүлэх, мэргэжлийн дээд боловсролтой, мэдлэг, ур чадвартай алба хаагчийг гадаад, дотоодын мэргэжлийн сургалтын байгууллагад захиалгаар сургаж бэлтгэх, сургалтын үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлэх

Дөрөв. Хөтөлбөрийн зорилго

Хөтөлбөрийн хүрээнд Онцгой байдлын байгууллагын нийт алба хаагч нарт ажлын байран дээр сурч боловсрох, эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах, амьдрах ур чадвар, аюулгүй байдлын сургалтыг нэвтрүүлж, эрсдэлгүй, осол эндэлгүй, эрүүл, аюулгүй амьдрах чадварт сургах;

Тав. Хөтөлбөрийн зорилт

5.1.Алба хаагчдыг албанд мэргэшүүлэх, гамшгийн нөхцөл байдлын үед оновчтой шийдвэр гаргах, багаар болон бие даан үүрэг гүйцэтгэх мэдлэг, дадлага, чадварыг олгох;

5.2.Сургалтад орчин үеийн дэвшилтэд арга, технологийг нэвтрүүлэх;

5.3.Алба хаагчдын бие даан суралцах, харилцан суралцах чадварыг дээшлүүлэх, сургалтын материаллаг баазыг бэхжүүлэхэд чиглэгдэнэ.

Сургалтын үйл явцын график¹

Долоо хоног	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Танхимын сургалт	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС	ТС		
Шалгалт													Ш	Ш

Зургаа. Сургалтын хөтөлбөрийн төлөвлөгөө

Суралцах хугацаа: 1 жил буюу эхний хагас, сүүл хагас
 Сургалтын хэлбэр: Танхим, дадлага
 Хичээллэх цаг: 7 хоногт 1 удаа 90 минут
 Давтамж: Жилд 2 удаа

№	Индекс	Төлөвлөгөөний нэр	Эхний хагас	Сүүл хагас	Нийт цаг
1	NEMA2503001	Нийт бие бүрэлдэхүүний сургалтын төлөвлөгөө	42	42	84
2	NEMA2503002	Томилгоот ээлжийн сургалтын төлөвлөгөө (гал түймэр унтраах чиглэл)	145	145	290
	NEMA2503003	Томилгоот ээлжийн сургалтын төлөвлөгөө (эрэн хайх аврах чиглэл)	146	146	292
3	NEMA2503004	Эрэн хайх, аврах нохойн салбарын сургалтын төлөвлөгөө	24	24	48
4	NEMA2503005	Улсын нөөцийн салбарын сургалтын төлөвлөгөө	24	24	48
5	NEMA2503006	Агаараас эрэн хайх аврах салбарын сургалтын төлөвлөгөө	24	24	48
6	NEMA2503007	Тусгай мэргэжлийн сургалтын төлөвлөгөө	24	24	48
7	NEMA2503008	Гэрээт ажилтны сургалтын төлөвлөгөө	24	24	48
Нийт цаг			435	435	870

Тайлбар:

1. Журмын 5.5. Онцгой байдлын байгууллагын сургалт, бэлтгэлийн жил нь тухайн оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрөөс 12 дугаар сарын 05-ны өдөр хүртэлх хугацаанд үргэлжилнэ. Сургалт, бэлтгэлийн жилийн 02 дугаар сарын хоёр дахь 7 хоногоос 05 дугаар сарын хоёр дахь 7 хоног хүртэл нийт 14 долоо хоногийн хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд 1 дүгээр үе буюу эхний хагас гэх, 09 дүгээр сарын эхний 7 хоногоос 12 дугаар сарын эхний 7 хоног хүртэл нийт 14 долоо хоногийн хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд 2 дугаар үе буюу сүүлийн хагас байна.

2. Журмын 5.6-д Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын салбар нэгжийн нийт бие бүрэлдэхүүн, офицер, ахлагч, гэрээт ажилтан, тусгай мэргэжлийн ажилтан алба хаагчид 7 хоногт 1 удаа хичээллэнэ. Нэг өдрийн хичээлийн үргэлжлэх хугацаа сургалтын 2-4 цагаар хичээллэнэ.

¹ Журмын 5.6. Төв, орон нутгийн Онцгой байдлын байгууллагын салбар нэгжийн нийт бие бүрэлдэхүүн, офицер, ахлагч, гэрээт ажилтан, тусгай мэргэжлийн ажилтан алба хаагчид 7 хоногт 1 удаа хичээллэнэ. Нэг өдрийн хичээлийн үргэлжлэх хугацаа сургалтын 2-4 цаг, сургалтын нэг цагийг 45 минутаар тооцох бөгөөд дундаа завсарлагагүй 90 минутаар үргэлжилнэ.

**Долоо: Онцгой байдлын байгууллагын алба хаагч нарт зориулсан
сургалтын хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний задаргаа**

7.1.Нийт бие бүрэлдэхүүний сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг				
		Эхний хагас	Дадлага	Сүүлийн хагас	Дадлага	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл						
1	Хууль, эрх зүйн актууд	2		2		4
2	Дүрэм, журам, эрх зүйн баримт бичиг	2		2		6
3	Гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоо	2		2		4
4	Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаа	2		2		6
5	Эрэн хайх, аврах ажиллагаа	2	2	2	2	8
6	Гал түймэртэй тэмцэх үйл ажиллагаа	2	2	2	2	8
7	Газар хөдлөлт, барилгын тэсвэржилт, хүчитгэлийн талаарх ойлголт	2		2		
8	Холбооны бэлтгэл	1	1	1	1	4
9	Цэргийн албаны бэлтгэл	1		1		2
10	Цацраг, хими, биологийн өвчний үед хэрэгжүүлэх арга зам (Мэргэжлийн байгууллагаас оруулах хичээл)	2	1	2	1	6
11	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй	2	1	2	1	6
12	Баримт бичиг боловсруулалт, албан хэрэг хөтлөлт	2	1	2	1	6
13	Сэтгэл зүйн бэлтгэл, бэлэн байдал, эмнэлгийн анхан шатны тусламж	3	2	3	2	10
14	Усанд сэлэлтийн дадлага	1	6	1	6	14
Заавал судлах хичээлийн цаг		24	18	24	18	84
Сонгон судлах хичээл						
1	Англи хэл	1		1		2
	Монгол хэл, бичиг	1		1		2
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2		2		4
3	Бие бялдрын бэлтгэл	2		2		4
4	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2		2		4
5	Компьютер	1	1	1	1	4
Сонгон судлах хичээлийн цаг		10		10		20

7.2.Томилгоот ээлжийн сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

Гал түймэр унтраах чиглэл						
№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг				Нийт цаг
		Эхний хагас жил		Сүүлийн хагас жил		
		Танхим	Дадлага	Танхим	Дадлага	
Заавал судлах хичээл						
1	Объектын болон ой хээрийн гал түймэр унтраах арга	3	6	3	6	18
2	Гал түймэр унтраах дүрэм	2	2	2	2	8
3	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм	2	2	2	2	8
4	Амьсгалын бие даасан төхөөрөмжтэй ажиллах үеийн дагаж мөрдөх дүрэм	2	2	2	2	8

5	Агаарын хийн солилцоо	2	2	2	2	8
6	Агаарын тээврийн хэрэгслийн гал түймрийг унтраах арга /нисэх онгоц, нисдэг тэрэг, дүүжин тээвэр гэх мэт/	2	3	2	3	10
7	Цахилгаан ба батарейд тээврийн хэрэгслийн гал түймэр унтраах арга	1	2	1	2	6
8	Химийн бодис материалын агуулах, бодис материалд гарсан гал түймрийг унтраах арга	1	3	1	3	8
9	Барилгын В1 давхарт гарсан гал түймрийг унтраах	1	3	1	3	8
10	Төрөл бүрийн гал түймрийг унтраах арга	3	5	3	5	16
11	Нефть болон шатахуун түгээх станцад гарсан гал түймрийн унтраах	2	3	2	3	10
12	Хийн баллон, хийгээр ажилладаг тоног, төхөөрөмж, хийн байгууламжид гарсан галыг түймрийг унтраах арга	2	5	2	5	14
13	Хууль эрх зүй, дүрэм журам	2		2		4
13	Амьсгалын бие даасан төхөөрөмжтэй ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагаа	1	1	1	1	4
14	Гал түймэр унтраах тусгай зориулалтын автомашины ажиллагаа (ашиглалт, засвар үйлчилгээ, ажиллуулах арга гэх мэт)	3	4	3	4	14
15	Гал түймэр унтраах багаж зэвсэглэмжийн ажиллагаа	2	5	2	5	14
16	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн аюулгүй ажиллагаа	2	2	2	2	8
17	Объектын болон ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан хамгаалах тусгай хувцас, хүн нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл	2	3	2	3	8
18	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал	1		1		2
19	Гал түймрийн үеийн холбоо зохион байгуулалт	1	2	1	2	6
20	Гал түймэр унтраах, аврах үеийн сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	2	2	8
21	Авто тээврийн ослын үед ажиллах	2	4	2	4	12
22	Төрөл бүрийн аюулт үзэгдэл, ослын дуудлагаар ажиллах	2	5	2	5	14
23	Барилга байгууламжийн нурангид ажиллах	2	4	2	4	12
24	Эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх	2	5	2	5	14
25	Улсын онц чухал объект, галын аюултай объектын онцлог, унтраах арга зүй /байгууллагатай хамтран танилцах хэлбэрээр зохион явуулах	3	5	3	5	16
26	Галын усан хангамжийн байршил /ГК/ байршил ажиллуулах арга, автомашиныг гал унтраах бодисоор хангах	2	4	2	4	12

27	Барилга байгууламжийн бүтэц, гал тэсвэршилтийн зэрэг	2		2		4
28	Гал унтраах бодис материалын онцлог ашиглах арга	2	5	2	5	14
Заавал судлах багц хичээлийн цаг		56	89	56	89	290
Сонгон судлах хичээл						
1	Англи хэл	2		2		4
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2		2		4
3	Бие бялдын бэлтгэл	2		2		4
4	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2		2		4
5	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2		2		4
Багц тус бүгд сонгон судлах хичээлийн цаг		10		10		20

Эрэн хайх аврах чиглэл				
№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг		
		Эхний хагас (танхим, дадлага)	Сүүлийн хагас (танхим, дадлага)	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл				
1	Хууль эрх зүй дүрэм журам	10	10	20
2	Төрөл бүрийн гамшиг аюулт үзэгдэл ослын үед аврах ажиллагаа зохион байгуулах	30	30	60
3	Аврагч-химичин мэргэжлийн бэлтгэл чиглэлээр	34	34	68
4	Аврагч-тэсэлгээчин мэргэжлийн бэлтгэл чиглэлээр	16	16	32
5	Шүхэрчин-аврагчийн мэргэжлийн бэлтгэл чиглэлээр	12	12	24
6	Уул уурхайн аврагч мэргэжлийн бэлтгэл чиглэлээр	34	34	68
7	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн аюулгүй ажиллагаа, сэтгэцийн эрүүл мэнд	3	3	6
8	Эрэн хайх, аврах ажиллагааны сэтгэл зүй	2	2	4
9	Цэргийн албаны зохион байгуулалт	5	5	10
Заавал судлах багц хичээлийн цаг		146	146	292
Сонгон судлах хичээл				
1	Англи хэл	2	2	4
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2	2	4
3	Бие бялдын бэлтгэл	2	2	4
4	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	4
5	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2	2	4
Багц тус бүгд сонгон судлах хичээлийн цаг		10	10	20

7.3.Эрэн хайх, аврах нохойн салбарын сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг		
		Эхний хагас	Сүүлийн хагас	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл				
1	Гадаад цочруулагчид дасгах	2		2
2	Газар оронд эрэн хайх	4		4
3	Нурангид эрэн хайх	4		4
4	Уснаас эрэн хайх	2		2

4	Уснаас эрэн хайх	2		2
5	Цаснаас эрэн хайх	4		4
6	Нохойн дуулгавартай байдлын дасгал	4		4
7	Нохой биеэ хянах эвслийн дасгал	4		4
8	Гадаад цочруулагчид дасгах		2	2
9	Нохойн дуулгавартай байдлын дасгал		4	4
10	Нохойн биеэ хянах, эвслийн дасгал		4	4
11	Сургагчид өгөх эерэг дохиог батжуулах		2	2
12	Тарваганы үнэрт дасгах		4	4
13	Тээврийн хэрэгсэлд үзлэг, шалгалт хийх		4	4
14	Ачаа, тээшинд үзлэг шалгалт хийх		4	4
Заавал судлах хичээлийн цаг		24	24	48
Сонгон судлах хичээл				
1	Англи хэл	2	2	4
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2	2	4
3	Бие бялдрын бэлтгэл	2	2	4
4	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	4
5	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2	2	4
Сонгон судлах хичээлийн цаг		10	10	20

7.4. Улсын нөөцийн салбарын сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг		
		Эхний хагас	Сүүлийн хагас	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл				
1	Хууль, эрх зүй	4	4	8
2	Дүрэм журам	4	4	8
3	Эрх зүйн баримт бичиг	4	4	8
4	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй	4	4	8
5	Бараа материалын хадгалалт, ашиглалт	4	4	8
6	Ложистик	4	4	8
Заавал судлах хичээлийн цаг		24	24	48
Сонгон судлах хичээл				
1	Англи хэл	2	2	4
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2	2	4
3	Бие бялдрын бэлтгэл	2	2	4
4	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	4
5	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2	2	4
Сонгон судлах хичээлийн цаг		10	10	20

7.5 Агаараас эрэн хайх аврах ажиллагааны сургалтын задаргаа

д/д	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг				
		Эхний хагас жил		Сүүлийн хагас жил		Нийт цаг
		Танхим	дадлага	Танхим	дадлага	
Заавал судлах хичээл						
1.	Хууль, эрх зүй, дүрэм журам	2	-	2	-	4
2.	Агаарын хөлгийн сургалт (Модуль 1, 2, 3)	1	2	1	2	6
3.	Агаарын хөлгөөр эрэн хайх ажиллагааг зохион байгуулах	1	2	1	2	6
4.	Урсгал болон тогтмол уснаас агаарын хөлгөөр аврах ажиллагааг зохион байгуулах	2	4	2	4	12

5.	Өндрийн аврах ажиллагааг агаарын хөлгөөр болон газраас зохион байгуулах	2	4	2	4	12
6.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг агаарын хөлгөөр зохион байгуулах	2	2	2	2	8
Заавал судлах багц хичээлийн цаг		10	14	10	14	48

7.6. Тусгай мэргэжлийн сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг		
		Эхний хагас	Сүүлийн хагас	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл				
1	Хууль, эрх зүй	4	4	8
2	Дүрэм журам	4	4	8
3	Эрх зүйн баримт бичиг	4	4	8
4	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй	2	2	4
5	Нарийн мэргэжлийн мэргэшлийн чиглэлээр	4	4	8
6	Нарийн мэргэжлийн чиглэлээр	6	6	12
Заавал судлах хичээлийн цаг		24	24	48
Сонгон судлах хичээл				
1	Англи хэл	2	2	4
2	Цэрэгжилтийн бэлтгэл	2	2	4
3	Бие бялдрын бэлтгэл	2	2	4
4	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	4
5	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2	2	4
Сонгон судлах хичээлийн цаг		10	10	20

7.7. Гэрээт ажилтны сургалтын төлөвлөгөөний задаргаа

№	Хичээлийн нэр	Нийт багц цаг		
		Эхний хагас	Сүүлийн хагас	Нийт цаг
Заавал судлах хичээл				
1	Хууль, эрх зүй	8	8	16
2	Дүрэм журам	8	8	16
3	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй	8	8	16
Заавал судлах хичээлийн цаг		24	24	48
Сонгон судлах хичээл				
1	Бие бялдрын бэлтгэл	2	2	4
2	Сэтгэл зүйн бэлтгэл	2	2	4
3	Эрүүл мэндийн бэлтгэл	2	2	4
Сонгон судлах хичээлийн цаг		6	6	12

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрийн
А/191 тушаалын 05 дугаар хавсралт

... АЙМГИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

ОЙ ХЭЭРИЙН ТҮЙМЭР УНТРААХ ХИЧЭЭЛИЙН
ХӨТӨЛБӨРИЙН ЗАГВАР

..... ХОТ/ АЙМАГ/

ХИЧЭЭЛИЙН ИЖ БҮРДЛИЙН ЖАГСААЛТ

- 1.Хичээлийн хөтөлбөр
- 2.Нэгж хичээлийн удирдамж
- 3.Бие даалт болон төсөлт ажлын удирдамж
- 4.Лекцийн сан
- 5.Шалгалтын материалын сан
- 6.Хичээлийн хэрэглэгдэхүүн
- 7.Хичээлийн үнэлгээний удирдамж, арга зүй
- 8.Иж бүрдлийн хадгалалт хамгаалалт

№	Стандарт	Агуулга
Нэг. Хичээлийн хөтөлбөр		
1.1	Хичээлийн Танилцуулга	Сургалтын хөтөлбөрийн болон хичээлийн нэр, хариуцах газар, хэлтэс, анги салбар, заах багшийн нэр, мэйл хаяг, өрөө, утасны дугаар, сургалтын нийт цаг, танхимд болон бие дааж сурах цаг, хичээлийн төрөл, заах улирал
1.2	Уншиж, судлах материал	Тухайн хичээлийн хүрээнд уншиж судлах хууль тогтоомж, Гал түймэр унтраах дүрэм, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн дүрэм, сурах бичиг, гарын авлага, цахим эх сурвалж гэх мэтийг жагсааж бичнэ.
1.3	Хичээлийн зорилго буюу товч тодорхойлолт	Тухайн хичээлээр юу судлах вэ? гэдэгт товч хариулна.
1.4	Хичээлийн сэдэв, цагийн хуваарилалт	Цаг сэдвийн төлөвлөгөөний хүснэгтэд сургалтын хэлбэрүүд, танхимын цагийн задаргаа, сэдэв, бие дааж сурахад ногдох цагийг хуваарилна.
1.5	Хичээлийн суралцахуйн үр дүн	Офицер, ахлагч бүрэлдэхүүн сургаж бэлтгэх
1.6	Сургах, суралцах үйл ажиллагаа	Хичээлийн сэдвийн дугаар болон сэдвийн товч агуулга, тухайн агуулгыг офицер ахлагч нарт эзэмшүүлэх сурган заах арга зүй, хэлбэр
1.7	Суралцагчийг үнэлэх аргууд	Үнэлгээний хэлбэрүүд, үнэлгээ хийх давтамж, гүйцэтгэлийн доод шалгуур үзүүлэлт
1.8	Албажуулалд	Боловсруулсан алба хаагч, хянасан газар, хэлтсийн орлогч, албан тушаал, цол, нэр, гарын үсэг
1.9	Баталгаажилт	Хөтөлбөрийг газар хэлтсийн даргаар баталгаажуулна
Хоёр. Нэгж хичээлийн удирдамж		
2.1	Лекц, дадлага болон бусад нэгж хичээлийн удирдамжийг боловсруулж, газар хэлтсийн даргаар албажуулна.	
2.2	Нэгж хичээлийн удирдамжийг боловсруулахдаа сургалтын хэлбэр, сэдвийн онцлогтой уялдуулан дараах мэдээллүүдээс тусгана.	Сургалтын хэлбэр, явуулах газар, хамрах хүрээ, хугацаа, хичээлийн товч агуулга, сэдвийн хүрээнд боловсруулсан нэр томъёоны тайлбар, асуулт, сорил, хэрэглэгдэхүүн, уншиж судлах материал, сурган заах буюу мэдээлэл түгээх, мэдлэг олгох, чадвар эзэмшүүлэх, хандлага төлөвшүүлэх аргууд, бие дааж сурах даалгавар, түүнийг хэрхэн шалгаж үнэлэх, хичээлийн болон суралцахуйн үр дүнг тооцох аргачлал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм, хичээлийн явцын цагийн хуваарилалт зэргийг хүснэгтээр боловсруулна.
Гурав. Бие даалт		
3.1	Суралцагчийн бие даалт удирдамж	Ой хээрийн түймэр унтраах багаж хэрэгслийг ашиглах арга барилд суралцах
Дөрөв. Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, норм дүрэм стандарт		
4.1	Лекцийн сан	Тухайн хичээлийн лекц, бичвэрт тавигдах шаардлагын дагуу боловсруулан төв орон нутгийн газар, хэлтсийн орлогч, ахлах мэргэжилтнээр хянуулж албажуулан, бие бүрэлдэхүүний сургалт, дотоод ажил хариуцсан мэргэжилтэнд товьёг болгон хадгалуулна.
Тав. Шалгалтын материалын сан		
5.1	Шалгалтын материалын сан	Офицер ахлагч бүрэлдэхүүн мэдлэг, чадвар хандлагын хүрсэн түвшинг танин мэдэхүйн үйл явцын үе шаттай нийцүүлэн шалгах,

		хянахад зориулагдсан сорил дадлага, асуулга, даалгавар, цахимаар болон биетээр боловсруулан бүрдүүлнэ.
5.2		Шалгалтын материалын сан нь: -Явцын буюу сэдвийн шүүлэг (онол, дадлага) -Хичээлийн төгсгөлийн буюу улирлын шалгалт;
Зургаа. Хичээлийн хэрэглэгдэхүүн		
6.1	Хичээлийн хэрэглэгдэхүүн	Тухайн хичээлийн дасгал, дадлага ажилд шаардлагатай үндсэн тоног төхөөрөмж, хичээлийн хөтөлбөр, нэгж хичээлийн удирдамж бүхий гарын авлага бусад хэрэглэгдэхүүнийг бэлтгэн жагсаалтаар бүртгэж албажуулсан байна.
Долоо.Хичээлийн үнэлгээний удирдамж, арга зүй		
7.1	Хичээлийн үнэлгээний удирдамж	Тухайн хичээлийн агуулга үр дүнг сайжруулах, сургалтын хөтөлбөрийн суралцахуйн үр дүнг хэрхэн хангаж буйд дүн шинжилгээ хийх, өөрийн сурган заах арга зүйг сайжруулах зорилгоор хичээлийн төгсгөлд тодорхой арга зүй, удирдамж боловсруулан үнэлгээ хийнэ. Уг ажилд офицер ахлагч нарын оролцоог хангах, тэдний сургалтын амжилт чанарыг тооцох, хөндлөнгийн үнэлгээ хийлгэх. Энэ чиглэлээр гүйцэтгэсэн ажил, үнэлгээний үр дүнгээ албажуулан хадгаламжийн нэгж үүсгэн хичээлийн иж бүрдэлд хавсаргана.

СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨРТЭЙ ХОЛБООТОЙ ЗАЙЛШГҮЙ МЭДЭХ НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР

1. Түймрийн аюултай үе: гэж тухайн нутаг дэвсгэрт ой, хээрийн **түймэр** гарах байгалийн нөхцөл бүрдсэн хуурайшилт бүхий цаг хугацаа буюу жил бүрийн 3 дугаар 20-ны өдрөөс 06 дугаар сарын 10-ны өдөр, 09 дүгээр сарын 20-ны өдрөөс 11 дүгээр сарын 10-ны өдөр хүртэлх хугацааг

2. Ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх: гэж төрийн, төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдээс ой, хээрийн **түймэр** үүсэж тархахаас сэргийлэх зорилгоор хэрэгжүүлж байгаа мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны болон ойн аж ахуйн арга хэмжээг;

3. Ой, хээрийн түймрийг илрүүлэх": гэж **түймэр** гарсан тухайн газрын байр зүй, тархалтын хэмжээг тодорхойлох болон түймрийн голомтыг олж тогтоохыг

4. Хил дамнасан ой, хээрийн түймэр: гэж тухайн улсын хил болон хилийн дагуух бүс нутагт гарсан ой, хээрийн **түймэр** өргөжин дэлгэрч хоёр улсын хилийн зааг, хил дамнаж гарсныг;

5. Ой, хээрийн түймрээс учирсан хохирол: гэж түймрийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, байгаль-экологи, эд материалд учирсан хохирол, ой, хээрийн **түймэр** унтраахад гарсан зардлыг;

6. ой, хээрийн гал түймэр: гэж ой болон хээрийн бүсэд шатамхай ургамлаар дамжин гал хяналтгүй тархахыг

7. Оройн титмийн ой хээрийн түймэр: Ой модны иш титэм хэсэг шатна. Шаталтын дулааны температур 900-1200 градуст хүрнэ. Хурд 5-25 км/ц зарим үед 7-30 км/ц (шуурган)

8. Газрын гадаргуугийн ой хээрийн түймэр: Хөрсний хучаас, өвс, унанги моднууд шатна. Түймрийн дөлний өндөр 0.5-1 метр ба түүнээс өндөр байна. Дөлний температур унанги мод шатахад 400-900 градуст хүрдэг.

9. Хөрсөн доорх/гүний : Хөрсний ялзмаг, хүлэр бүхий хэсэг шатна. Галын дөл хөрсний үе, давхраануудын дотуур тархах тул ил харагдахгүй.

---oOo---

БАТЛАВ
ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГА,
ХУРАНДАА Б.БАТ

..... оны дүгээр сарын

ОЙ ХЭЭРИЙН ТҮЙМЭР УНТРААХ СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨРИЙН

..... ХОТ /АЙМАГ/

ХИЧЭЭЛИЙН ХӨТӨЛБӨР

1. Хичээлийн танилцуулга:

Сургалтын хөтөлбөрийн нэр	ОЙ ХЭЭРИЙН ГАЛ ТҮЙМЭРТЭЙ ТЭМЦЭХ СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР			
Хичээлийн нэр	Онцгой байдлын байгууллагын алба хаагчдыг чадавхжуулах ой хээрийн гал түймэр унтраах сургалт дадлага			
Хичээл заах үндсэн багш		Өрөөний дугаар		
Е-мэйл		Утасны дугаар		
Үндсэн ба туслах багшийн цагийн харьцаа				
Сургалтын нийт цаг		Танхимын цаг		Дадлага
Заах улирал	Хавар намрын хуурайшилт эхлэхээс өмнө			

2. Уншиж судлах материал: (Сурах бичиг, гарын авлага, сэтгүүл, цахим эх сурвалж гэх мэт)

Төрөл	№	Номын нэр	Зохиогч	Хэвлэгдсэн он
Хууль тогтоомжийн жагсаалт	1	Монгол Улсын Үндсэн хууль	МУ	1992
	2	Ойн тухай хууль	МУ	1995
	3	МУ-ын Гамшгаас хамгаалах тухай хууль	МУ	2017
	4	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль	МУ	2015
	5	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль	МУ	2008
Үндсэн сурах бичиг	6	Ургамлын бүрхэвчийн түймрийг унтраах арга тактик	Герман #Euro Fire”	2010
	7	Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх тэмцэх арга	Г.Чулуун	2009
Гарын авлага, сэтгүүл	8	Дэлхийн түймрийн мониторингийн төв гарын авлага	ДТМТөв	2014
Бусад материал, эх сурвалж	9	Ой хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан хамгаалах тусгай хувцас, www.nema.gov.mn ,	ОБЕГ	2020

3. Хичээлийн зорилго буюу товч тодорхойлолт:

Энэхүү хичээл нь ой хээрийн түймрийн аюултай нөхцөлд ажиллах мэргэжлийн ур чадварыг эзэмшүүлэх, түймрийн аюулыг эрсдэл багатайгаар унтраах, урьдчилан сэргийлэх аргачлалуудыг танилцуулах зорилготой. Ой хээрийн түймрийн гарч болох нөхцөл, унтраах тактик, тоног төхөөрөмжийн хэрэглээ, аюулгүй ажиллагааны талаарх ойлголтыг гүнзгийрүүлэн судлуулахад чиглэгдэнэ.

4. Хичээлийн суралцахуйн үр дүнгүүд ба хөтөлбөрийн үр дүнгүүдийн харилцан хамаарал:

№	Хичээлийн суралцахуйн үр дүнгүүд	
1	Мэдлэг: Ой хээрийн түймрийн аюултай нөхцөлд ажиллах, мэргэжлийн ур чадварыг эзэмшүүлэх, түймрийн аюулыг эрсдэл багатайгаар унтраах, урьдчилан сэргийлэх аргачлалуудыг танилцуулах зорилготой. Ой хээрийн түймрийг унтраах тактик, тоног төхөөрөмжийн эзэмших ур чадвар, аюулгүй ажиллагааны талаарх ойлголтыг гүнзгийрүүлэх судлах чадвар эзэмшинэ.	

2	Чадвар: Офицер ахлагч бүрэлдэхүүний хууль, журам, норм дүрэм стандартын мэдлэг олгох. Ой хээрийн түймрийн багаж хэрэгсэл, ашиглах арга барилд суралцсан байх	
3	Хандлага: Ой хээрийн түймэр унтраах ажиллагаанд ашиглагдаж болох техникийн үйл ажиллагаанд шинэ санаа, туршлага нэвтрүүлж, хөгжүүлэх эрмэлзэлтэй, бүтээлч сэтгэлгээг төлөвшүүлэх;	

5. Офицер бүрэлдэхүүний хичээлийн сэдэв, цагийн хуваарилалт:

№	Хичээлийн сэдэв	Нийт цаг		
		Онол	Дадлага	Нийт
1	Ой хээрийн түймрийг унтраах онцлог	1	4	5
2	Түймрийг унтраах хүч хэрэгслийг төвлөрүүлэх, штабын зохион байгуулалтад орох	1	4	5
3	Ус дутагдалтай үед гал унтраах онцлог	1	2	3
4	Ой хээрийн түймрийн тархалтын тооцоо	1	1	2
НИЙТ		4	11	15

6. Ахлагч бүрэлдэхүүний хичээлийн сэдэв, цагийн хуваарилалт:

№	Хичээлийн сэдэв	Нийт цаг		
		Онол	Дадлага	Нийт
1	Ой хээрийн түймрийн тухай ойлголт	1	1	2
2	Ой хээрийн түймрийн шалтгаан нөхцөл	1	1	2
3	Ой хээрийн түймрийн төрлүүд	1	1	2
4	Ой хээрийн түймэртэй тэмцэх гар ажиллагаатай багаж хэрэгслийн ашиглан гал түймрийг унтраах онцлог	1	4	5
5	Ой хээрийн түймэр унтраах үед дагаж мөрдөх хөдөлмөрийн аюулгүй байдал	1	4	5
6	Ой хээрийн түймрийг унтраах явцад гарах хүндрэл өөрийгөө болон бусдыг хамгаалах арга барил	1	2	3
Нийт		6	13	19

7.Хичээлийн суралцахуйн үр дүнгүүд (CLOs) ба хөтөлбөрийн үр дүнгүүдийн (PLOs) харилцан хамаарал:

Хэрэгцээ шаардлага:

Хичээлийг судлах шаардлага нь Ой хээрийн түймрийн онцлог, төрлүүд шалтгаан нөхцөл, түймэртэй тэмцэх арга хэмжээний тухай мэдлэг эзэмшсэнээр алба хаагч хувь хүн төдийгүй олон нийт байгаль орчны аюулгүй байдлыг хангахад чухал хувь нэмэр оруулна. Хичээлийг судалснаар гамшгаас хамгаалах тухай хууль тогтоомж түүнтэй нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн баримт бичгийг судлах, ой хээрийн түймрийн үед зохион байгуулах үйл ажиллагааны зарчмыг судлах хэрэгцээ шаардлага тодорхойлогдоно.

Суралцагчийг үнэлэх аргууд:

• Суралцагчийн мэдлэг, чадварын үнэлгээ нь хичээлийн үнэлгээ, сургалтын явцын үнэлгээ гэсэн хоёр төрөлтэй байна.

○Хичээлийн үнэлгээ нь 100 оноо, түүнд харгалзах үсгэн болон голч оноогоор дүгнэгдэх ба 70 онооны явцын, 30 онооны улирлын шалгалтын үнэлгээний нийлбэрээр тодорхойлогдоно.

○Хичээлийн үнэлгээ нь тухайн хичээлийн хөтөлбөрийн хүрээнд алба хаагчдын эзэмшвэл зохих мэдлэг, чадварын хүрсэн түвшинг үнэлэх үзүүлэлт бөгөөд дараах аргачлалаар дүгнэнэ.

Үнэлгээний хэлбэрүүд	Үнэлгээ хийх давтамж	Гүйцэтгэлийн доод шалгуур үзүүлэлт	Үнэлгээний эзлэх хувь	CLOs хамаарал
Онолын мэдлэг	1	12	20 /20%/	

Бодлого, ур чадвар /Газрын зураг дээр цагийн байдалд ажиллах/	1	18	30 /30%/	
Сэдвийн шүүлэг	1	6	10 /10%/	
Дадлага, ур чадвар	1	24	40 /40%/	
НИЙТ		0 оноо 60% /D/	100 оноо 100% /A/	
Үнэлгээ: 90-100 оноо "А" /90-100%/ 80-89 оноо "В" /80-89%/ 70-79 оноо "С" /70-79%/ 60-69 оноо "D" /60-69%/ 59-с доош оноо "F" /59 – доош %/				

8.Хичээлийн хөтөлбөрийн дотоод чанарын баталгаажуулалт: PDCA

P- Төлөвлөх	Гамшгийн өмнө, гамшгийн үед болон гамшгийн дараах үйл ажиллагаа, хүн ам, газар нутгийн үндсэн чиг үүргийн бүхий үндсэн ойлголтыг эзэмших
D- Хэрэгжүүлэх	Ой хээрийн гал түймрийг унтраах дадлага, ур чадварт суралцах
C- Хянах	Хичээлийн хөтөлбөрт тусгагдсан агуулгыг эзэмшсэн эсэхийг нотлон шалгалтаар мэдлэг ур чадварыг үнэлэх
A- Сайжруулалт	Алба хаагч нараас сэтгэл ханамжийн судалгаа авч дараагийн сургалтын жилд орох хичээлийн хөтөлбөрт сайжруулалт хийх

9.Албажуулалд:

Боловсруулсан Багш	Албан тушаал	НЭР
	Багш	
	Цол	Гарын үсэг
Хянасан газар хэлтсийн орлогч	Албан тушаал	Нэр
	Цол	Гарын үсэг

---оОо---